

Sygn. akt XVII AmE 64/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 09 października 2014 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie-Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: SSO Hanna Kulesza

Protokolant: sekretarz sądowy Irmina Bartochowska

po rozpoznaniu w dniu 09 października 2014 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania **J. P. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą P. E. w K.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

na skutek odwołania J. P. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą P. E. w K. od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki nr (...)

o nałożenie kary pieniężnej

oddala odwołanie

SSO Hanna Kulesza

Sygn. XVII AmE 64/13

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji (dalej pozwany) w dniu 30 listopada 2012 r. wydał decyzję w której :

-na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 12 w związku z art. 56 ust. 2 pkt 1, ust. 3, i ust. 6 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625 ze zm.) po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej orzekł, że:

1. przedsiębiorca – Pani J. P. prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą P. E. z siedzibą w K., posiadająca numer identyfikacji podatkowej (NIP): (...), naruszyła warunek 2.1.5. koncesji na obrót paliwami ciekłymi z dnia 6 października 2009r. Nr (...), zmienionej decyzją z dnia 19 kwietnia 2010r. Nr (...)/,

2. za działanie opisane w pkt 1 – wymierzył Przedsiębiorcy Pani J. P. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą P. E. z siedzibą w K., posiadającej numer identyfikacji podatkowej (NIP): (...), karę pieniężną w wysokości **24 734 (dwadzieścia cztery tysiące siedemset trzydzieści cztery) złote**, co stanowi (...) przychodów z działalności koncesjonowanej uzyskanej przez ww. Przedsiębiorcę w 2011r.

(dowód decyzja nr (...) z dnia 30 listopada 2012 r. k.104 verte)

Odwołaniem złożonym w dniu 24 grudnia 2012r. J. P. (dalej powódka) zaskarżyła decyzję w całości. Zaskarżonemu rozstrzygnięciu zarzuciła:

1. naruszenie art. 77 § 1 kpa oraz art. 80 k.p.a. i art. 107 § 3 k.p.a. poprzez nieuwzględnienie wszystkich okoliczności faktycznych, co miało istotny wpływ na wynik sprawy, w szczególności dokumentu z którego wynika, że zakupione paliwo było przeznaczone na potrzeby własne spółki (...);

2. naruszenie prawa materialnego tj. art. 56 ust. 1 pkt 12 w związku z art. 56 ust. 2, 3 i 6 Prawa energetycznego.

Powódka stwierdziła, że dochowała należytej staranności w prowadzonej działalności odbierając przed rozpoczęciem współpracy ze spółką (...) oświadczenie podpisane przez reprezentantów spółki, że zakupywane od powódki paliwo będzie przeznaczone na potrzeby własne nabywcy. Podkreśliła, że nie miała wpływu na działania spółki (...) i nie może ponosić odpowiedzialności za to działanie. Powódka niezgodziła się z zarzutem sformułowanym w uzasadnieniu decyzji, że nie podjęła dostatecznych starań w celu zapobieżenia naruszeniu warunku udzielonej jej koncesji, zarzucając, że Prezes URE nie wskazał podstaw prawnych zobowiązujących ją do podjęcia wskazanych działań.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty wniosła o uchylenie decyzji w całości lub zmniejszenie wymiaru kary w tym o zasądzenie kosztów postępowania na jej rzecz od strony przeciwnej Prezesa URE.

(dowód odwołanie k. 13-14, pismo procesowe k. 40-42)

Pozwany odpowiadając na odwołanie podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie i wniósł o jego oddalenie w całości.

(dowód odpowiedź na odwołanie k.20-21)

Sąd Okręgowy - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka J. P. prowadzi działalność gospodarczą w zakresie obrotu paliwami ciekłymi na podstawie koncesji udzielonej decyzją Prezesa Regulacji (...) z dnia 6 października 2009r. Nr (...), zmienionej decyzją z dnia 19 kwietnia 2010r. NR (...)/.

(okoliczność bezsporna).

Warunek koncesji 2.1.5. zawiera postanowienie że : „Koncesjonariusz nie będzie zawierać umów kupna -sprzedaży paliw ciekłych z przedsiębiorstwami energetycznymi, które nie posiadają koncesji w przypadkach, gdy koncesja taka jest wymaga przepisami Prawa energetycznego” .

(okoliczność bezsporna).

Bezsporne pomiędzy stronami jest, że J. P. dokonała sprzedaży w okresie od 30 marca 2011 do 02 marca 2012r. innemu przedsiębiorcy tj. spółce (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w C. paliwo ciekłe w ilości 238 347 litrów. Przedsiębiorca ten złożył oświadczenie J. P. o treści jak w dokumencie.

(pismo z 08 marca 2012 r. k. 6-9, pismo z 2 maja 2012r. k. 17-34, pismo z 16 czerwca 2012 k. 40-81 akt admin.)

Bezsporne jest że przedsiębiorca (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w C. nie posiada koncesji na obrót paliwami ciekłymi.

(okoliczność bezsporna.)

Według danych rejestru przedsiębiorców przedmiotem działalności (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w C. jest m in. sprzedaż hurtowa paliw i produktów pochodnych ((...) 46.71), sprzedaż detaliczna paliw do pojazdów silnikowych na stacjach paliw. ((...) 47.3)

(k. 12 akt admin).

Zawiadomieniem z 22 czerwca 2012 r. Prezes URE w oparciu o art. 10 § 1 k.p.a powiadomił spółkę o zakończeniu postępowania dowodowego w sprawie i możliwości zapoznania się z zebrany materiał dowodowy i prawie do złożenia dodatkowych uwag i wyjaśnień. - z prawa tego J. P. nie skorzystała.

(dowód zawiadomienie k. 102 akt admin.)

Przychód J. P. z tytułu działalności gospodarczej w roku 2011 wyniósł (...) zł, przychód z działalności koncesjonowanej w roku 2011 wyniósł (...) zł, natomiast zysk w 2011 r. wyniósł (...)zł

(dowód pismo z 16 czerwca 2012 r. k. 90,95,96 akt admin.).

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie dokumentacji znajdującej się w aktach sprawy oraz w aktach przesłanych przez organ regulacyjny.

Rzetelność dokumentacji i istnienie wskazanych okoliczności nie było kwestionowane przez żadną ze stron. Materiał dowodowy należy uznać za przekonujący oraz w pełni wiarygodny.

Sąd Okręgowy w Warszawie- Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

W myśl art. 56 ust. 1 pkt 12 ustawy Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r. poz. 1059), karze pieniężnej podlega ten, kto nie przestrzega obowiązków wynikających z koncesji. Na podstawie art. 56 ust. 3 ustawy Prawo energetyczne, wysokość kary pieniężnej – o której mowa w ust. 1 tego artykułu - nie może przekroczyć (...) przychodu ukaranego przedsiębiorcy, wynikającego z działalności koncesjonowanej, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym. Zgodnie natomiast z art. 56 ust. 6 ustawy, Prezes URE ustalając wysokość kary pieniężnej, uwzględnia stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe.

Odpowiedzialność, o której mowa w art. 56 ust. 1 ustawy Prawo energetyczne, ma charakter obiektywny, co oznacza, że jej poniesienie jest niezależne od zawinienia. Dla możliwości zastosowania sankcji pieniężnej istotne jest wyłącznie istnienie obowiązku prawnego zabezpieczonego sankcją pieniężną oraz stwierdzenie faktu jego naruszenia przez podmiot zobowiązany. Samo naruszenie normy sankcjonowanej uzasadnia postawienie zarzutu niezachowania należytej ostrożności wymaganej w stosunkach danego rodzaju.

Warunek wskazany w pkt. 2.1.5 koncesji na obrót paliwami ciekłymi, udzielonej powódce decyzją Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 6 października 2009 r. wyraźnie wskazywał, iż: „Koncesjonariusz nie będzie zawierać umów kupna – sprzedaży paliw ciekłych z przedsiębiorstwami energetycznymi, które nie posiadają stosownej koncesji w przypadkach, gdy koncesja taka jest wymagana przepisami ustawy – Prawo energetyczne.”

Wobec powyższego jednoznaczne jest dla Sądu, że na powódce ciążył wynikający z koncesji obowiązek zawierania umów kupna – sprzedaży paliw ciekłych jedynie z przedsiębiorstwami energetycznymi posiadającymi stosowne koncesje. Sankcja za niespełnienie tego obowiązku przewidziana została w przepisie art. 56 ust. 1 pkt 12) ustawy Prawo energetyczne i sankcja ta – jako sankcja administracyjna – jest zobiektywizowana, a więc jej zastosowanie jest niezależne od występowania po stronie karanego winy.

Stopień zawinienia jest okolicznością, którą ustawodawca w art. 56 ust. 6 Prawa energetycznego nakazuje uwzględnić podczas ustalania przez Prezesa URE wysokości kary pieniężnej. Sąd nie ma wątpliwości, że po stronie powódki można stwierdzić jedynie winę w postaci nieumyślności. Wina nieumyślna zachodzi wówczas, gdy sprawca deliktu administracyjnego, nie mając zamiaru jego popełnienia, popełnia go jednak na skutek niezachowania ostrożności wymaganej w danych okolicznościach, mimo że możliwość popełnienia tego czynu przewidywał albo mógł i powinien przewidzieć. Powódka prowadzi działalność gospodarczą, która ze względu na swoją doniosłość społeczną,

strategiczne znaczenie oraz stwarzane niebezpieczeństwo jest działalnością koncesjonowaną. Wiązą się tym znacznie podwyższone standardy, jeśli chodzi o sposób i warunki jej wykonywania.

Słusznie zatem, zdaniem Sądu, Prezes URE uznał, że w przedmiotowej sprawie zachodzą podstawy do nałożenia na powódkę kary pieniężnej na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 12 ustawy - Prawo energetyczne.

Należało bowiem zważyć, że powódka akceptując warunki udzielonej jej koncesji, zaakceptowała również warunek określony w punkcie 2.1.5. zgodnie z którym koncesjonariuszowi nie wolno czynić przedmiotem obrotu paliw ciekłych z innym przedsiębiorstwem energetycznym, który nie posiada koncesji.

Analizując zgromadzony materiał dowodowy należy stwierdzić, że w przedmiotowej sprawie powódka w żaden sposób nie wykazała, że dopełniła w zakresie obowiązku koncesyjnego określonego w punkcie 2.1.5. należytej staranności, ocenianej zgodnie z art. 355 § 2 k.c., uwzględniającej zawodowy charakter prowadzonej działalności. W obecnie obowiązującym stanie prawnym, każdy przedsiębiorca prowadzący działalność gospodarczą w zakresie obrotu paliwami ciekłymi za wyjątkiem tych prowadzących działalność gospodarczą w zakresie obrotu gazem płynnym oraz benzyną lotniczą, obowiązany jest posiadać stosowną koncesję Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki. Dlatego też, każdy przedsiębiorca dokonujący sprzedaży paliwa innym przedsiębiorcom, którzy następnie odsprzedają te paliwa kolejnym podmiotom, powinien dołożyć szczególnej staranności, aby obrót paliwem dokonywany był zgodnie z zasadami określonymi w koncesji.

W świetle zebranych w niniejszej sprawie dowodów, prawidłowo Prezes URE wykazał, że powódka jako koncesjonowany przedsiębiorca w okresie od 30 marca 2011r. do 2 marca 2012 r. dokonała sprzedaży paliw na rzecz podmiotu nie posiadającego koncesji na obrót paliwami ciekłymi, przy czym paliwo to podlegało dalszej odsprzedaży na stacji paliw tego podmiotu.

Wniosek ten Sąd wyprowadził z danych rejestrowych spółki zgodnie z którym spółka ta prowadzi sprzedaż hurtową i detaliczną paliw na stacjach, oraz udokumentowanych transakcji finansowych zakupu paliw pomiędzy powódką a tą spółką. Tym samym uprawnione jest w świetle zgromadzonego w sprawie materiału twierdzenie, że powódka naruszyła warunek 2.1.5 przyznanej koncesji a w konsekwencji wypełniła hipotezę normy sankcjonowanej z art. 56 ust. 1 pkt 12 Pe.

Przechodząc do rozważań odnośnie dokumentu, na który powołuje się powódka ,który w jej ocenie został pominięty przez pozwanego w motywach uzasadnienia decyzji , Sąd stwierdza , że przyjęcie oświadczenia od podmiotu tj. nabywcy nie posiadającego koncesji na obrót paliwami ciekłymi, że zakup paliwa jest przeznaczony do jego własnych celów, nie zwalnia powódkę od odpowiedzialności za wypełnienie obowiązku wynikającego z posiadanej koncesji na obrót paliwami ciekłymi. Powódka nie wskazała żadnych aktów swojej staranności, jakie powinna poczynić w związku ze sprzedażą znacznej ilości paliwa temu samemu podmiotowi w okresie roku -za wyjątkiem tego- że przyjęła dokument prywatny, który w niniejszym postępowaniu jest tylko dowodem na to że został podpisany przez tego który złożył oświadczenie. Przedstawienie przez stronę dowodu w celu wykazania określonych twierdzeń o faktach, z których wywodzi ona korzystne dla siebie skutki, nie jest jej prawem czy obowiązkiem procesowym, lecz ciężarem procesowym, wynikającym i zagwarantowanym przepisami prawa, przede wszystkim w jej własnym interesie. To interes strony, jakim jest wygranie procesu, nakazuje jej podjąć wszelkie możliwe czynności procesowe w celu udowodnienia przedstawionych twierdzeń o faktach. Temu ciężarowi procesowemu powódka nie podolała, natomiast pozwany zgodnie z rozkładem ciężaru dowodowego w myśl art. 6 k.c. wykazał naruszenie warunku udzielonej koncesji.

Sąd ocenił jako niezasadne zarzuty podnoszone przez powódkę odnośnie niewskazania przez pozwanego podstawy prawnej zobowiązującej powódkę do podjęcia działań wskazanych w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji w celu niedopuszczenia do sprzedaży paliwa podmiotowi nieposiadającemu stosownej koncesji . W ocenie Sądu to na koncesjonariuszu spoczywa obowiązek podjęcia takich działań , które umożliwią mu wypełnienie warunków działalności koncesjonowanej i do niego w związku z tym należy wybór tych działań, a te dokonane przez powódkę ,

polegające na przyjęciu jednorazowego oświadczenia od nabywcy paliwa przed podjęciem rocznej współpracy, okazały się niewystarczające.

Mając zatem powyższe na uwadze uznać należało, że działanie powódki bezspornie stanowiło naruszenie warunków udzielonej koncesji na obrót paliwami ciekłymi, co w pełni uzasadniało nałożenie na niego kary pieniężnej na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 12 ustawy - Prawo energetyczne.

Rozważać można jedynie, czy jej wysokość została prawidłowo ustalona przez Prezesa URE.

Na podstawie zebranego materiału dowodowego Sąd nie dopatrył się jakichkolwiek okoliczności uzasadniających zmianę przedmiotowej decyzji także w kwestii wysokości nałożonej na powoda kary pieniężnej. Sąd uznał bowiem, że ponieważ fakt nieprzestrzegania przez powoda obowiązków wynikających z koncesji został stwierdzony ponad wszelką wątpliwość, ustalenie kary pieniężnej na poziomie (...) % przychodu z działalności koncesjonowanej osiągniętego przez przedsiębiorcę w 2011 roku nie jest zbyt wygórowane a nawet symboliczne. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że Prezes URE mógł, stosownie do treści art. 56 ust. 3 ustawy Prawo energetyczne, wymierzyć powodowi karę pieniężną w wysokości do (...) przychodu ukaranego przedsiębiorcy.

Wbrew twierdzeniom powódki co do braku winy, przepis art. 56 ust. 1 i 2 ustawy Prawo energetyczne, jak zostało już wcześniej powiedziane, jest samodzielną podstawą do wymierzenia kary pieniężnej i nie przewiduje konieczności wykazania zawinonego działania koncesjonariusza. Co do zasady jest to bowiem odpowiedzialność obiektywna, która wynika z faktu samego naruszenia norm Praw energetycznego. Przy ustalaniu wysokości kary pozwany prawidłowo uwzględnił stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia dotychczasowe zachowanie podmiotu a przede wszystkim dotychczasową niekaralność i możliwości finansowe powódki.

Odnośnie stopnia szkodliwości powódka nie udowodniła jego nieznacności. W ocenie Sądu pozwany prawidłowo przyjął fakt, że powódka dopuściła się sprzedaży paliwa ciekłego co najmniej w stosunku do jednego podmiotu niekoncesjonowanego w okresie od 30 marca 2011r. do 02 marca 2012 r. w ilości 238 347, który to podmiot dokonywał dalszej odsprzedaży zakupionego towaru. Słusznie pozwany przyjął że wprowadzenie do obrotu paliw ciekłych bez wymaganej koncesji uszczupla dochody budżetu państwa z tytułu opłat koncesyjnych, a co bardziej istotne powoduje iż taki przedsiębiorca nie podlega kontroli organu koncesyjnego chociażby pod kątem jakości wprowadzonego do obrotu paliwa.

Podkreślenia wymaga bowiem, że kara pieniężna, o której wyżej mowa, ma pełnić funkcję prewencji szczególnej i ogólnej, a więc być zarówno realną, odczuwalną dolegliwością dla ukaranego podmiotu, będącą reakcją na naruszenie przepisów, ale także wyraźnym ostrzeżeniem na przyszłość, zapobiegającym powtarzaniu nagannych zachowań.

Natomiast zmniejszenie wysokości kary stałoby w sprzeczności z jej celem prewencyjnym, za niezastosowanie się do bezwzględnie obowiązujących wymagań prawa energetycznego, jak również represyjno-wychowawczym, zmierzającym do wymuszenia na ukaranym przestrzegania reguł prawnych w przyszłości.

Mając powyższe Sąd uznał, że ustalone w postępowaniu administracyjnym okoliczności dotyczące stopnia zawinienia i społecznej szkodliwości czynu powódki, jej dotychczasowego zachowania i możliwości finansowych a w szczególności fakt stwierdzenia naruszenia warunku koncesji w pełni uzasadniają nałożenie na powódkę kary pieniężnej w wysokości ustalonej przez Prezesa URE.

Z tych względów Sąd Okręgowy Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia, oddalił wniesione przez powódkę odwołanie na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 12 Prawo energetyczne w zw z art. 479⁵³ § 1 k.p.c.

SSO Hanna Kulesza